

עד חצי הלילה נחשב לתענית, וא"כ גבי אמימר [פסחים ק"ז ע"א] נמי אפשר דהתענה עד חצי הלילה.

סי' ר"צ

סעיף א: ירבה בפירות ומגדים וכו'.

עיי' בהערה³¹⁶.

שם: הגה ואם רגיל בשינת צהרים אל יבטלנו כי עונג הוא לו.

הלכה זו מקורה מהטור, אבל המחבר בשו"ע השמיטו. והג"ל, דבאמת לא כתב הטור דמצוה לישן בשבת, אלא באם רגיל בשינת הצהרים, וזהו מש"כ בס"י רל"א: ואם א"א לו ללמוד בלא שינת הצהרים יישן, א"כ מיירי גם כאן בזה, אלא דקמ"ל הטור דסד"א דלא יישן בשבת בכדי שיעסוק בתורה, קמ"ל דזהו בכלל עונג שבת, אבל הש"ע סמך עמש"כ דין זה בס"י רל"א ס"א, ודו"ק.

סי' רצ"א

סעיף א: ואם הוא שבע יכול לקיים אותה בכביצה וכו'.

עיי' בהערה³¹⁷.

³¹⁶ בענין המנהג לעשות "קידוש" אחר לידת הבת, המנהג הוא לעשות קידוש ביום קריאת השם להבת דהוי כמו קריאת השם דזכר בשעת המילה וכמ"ש הדרישה ביו"ד סי' ש"ס סק"ב, אבל אח"כ הו' בכלל עבר זמנו בטל קרבנו ואין מקום לסעודה זו. אבל לאחר ל' יום יש מקום לסעודה זו, דאז יצאה מכלל נפל, וכתב מהרש"ל דזה הטעם לסעודת פדיון הבן עיי"ש וה"ה לפשוט ולכת. ועוד יש מקום לסעודה זו אחר פ' יום, דהוא זמן הקרבת הקרבן לגביה, אבל באמצע הזמנים הג"ל או אחריהם אין מקום וביאור לסעודה זו - מפי השמועה.

הקידוש שנוהגים לעשות כשנולדה בת, אם רוצה יכול לפדות ולהחליף הסעודה במעות לצדקה וכדמצינו בכמה דוכתי דזה מהני - מפי השמועה.

³¹⁷ נראה שבכל מקום שהוזכר דין אכילה כביצה, כגון הכא לגבי סעודת שבת, וכן לעיל סי' קנ"ח ס"ב לגבי נטילת ידים בברכה, וכן לגבי שיעור אכילה בסוכה, שאין בזה דין שיעור צירוף דכדי אכילת פרס, דרך כדי אכילת פרס הוא הלכה רק בשיעור אכילת כזית, אבל שיעור

שם: הגה ומי שלא אכל כליל שבת יאכל ג' סעודות ביום השבת.

מטעם זה ציין המציין סי' רצ"א דין ג' סעודות, דלכאורה אין כאן אלא דין סעודה שלישית, אבל מטעם הלכה זו שהביא הרמ"א כאן הכניס גם דין זה כאן, ודו"ק.

סעיף ב: זמנה משיגיע זמן המנחה דהיינו מו' שעות ומחצה ולמעלה וכו'.

מקורו מהטור שזמן המנחה דמיירי הכא היא מנחה גדולה, וכן משמע פשיטות לשון החוס' בשבת דף קי"ח ע"א שדנו אם יכול לחלוק סעודת שחרית קודם חצות, ומשמע לכאורה דמן מנחה גדולה דאי הוא שיכול לצאת. אבל מלשון הברייתא שם: קצרות שאכל בהן ערבית מדיחן לאכול בהן שחרית שחרית מדיחן לאכול בהן בצהרים בצהרים מדיחן לאכול מהן במנחה וכו' - מנחה זו דאי מנחה קטנה היא, שהרי צהרים הוא כבר זמן מנחה גדולה, שהרי בר"פ אין עומדין דף ל"א ע"א גרסינן: יכול יתפלל כל היום כולו כבר מפורש ע"י דניאל חמנין תלתא כו' יכול יהא כוללן בבת אחת כבר מפורש ע"י דוד דכתיב ערב ובקר וצהרים וגו', הרי דצהרים נקראת תפלת המנחה, וע"כ מנחה גדולה היא, וכיון שכן הך מנחה שהזכרה בברייתא ע"כ מנחה קטנה היא. ולפ"ז הרא"ש שם ס"ה שהעתיק ברייתא זו ודילג צהרים משום דפסק דלא כר' חידקא, ודייק מברייתא זו שזמן סעודה שלישית היא משתגיע זמן המנחה עיי"ש, מסתבר דמנחה שהעתיק הוא מנחה קטנה, ודו"ק.

וכן הרמב"ם שסתם וכתב בפ"ו מחמץ ומצה הלי"ב: וכן אסור לאכול ערב הפסח מקודם המנחה כמעט עכ"ל, והנה בגמ' מיבעיא לן אם היא מנחה קטנה או גדולה, והרי"ף, וכן בהגמ"י, פי' דהיינו ט' שעות, הרי דסתם מנחה כוונתו לט' שעות, וכיון שכן כשכתב בפ"ל משבת הל"ט: חייב אדם לאכול ג' סעודות בשבת א' ערבית וא' שחרית וא' במנחה וכו', א"כ יש לנו לפרש היינו מנחה קטנה.

שם: זמנה משיגיע זמן המנחה דהיינו מו' שעות ומחצה ולמעלה וכו'.

מג"א סק"ג: ג"ל דאם התחיל קודם חצות

אכילה כביצה יכול להצטרף אפילו במשך כל הסעודה - מפי השמועה.